
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 332.056

Н. М. Вдовенко, д. е. н., професор,
Л. М. Сокол, к. е. н.**МАКРОЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
ЗА УМОВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Анотація. У статті розглянуто основні макроекономічні показники розвитку аграрного сектору економіки. Наведено результати державного прогнозу економічного та соціального розвитку України. Проаналізовано динаміку обсягів виробництва валової продукції і валової доданої вартості у сільському господарстві, стан і тенденції розвитку галузей рослинництва та тваринництва, динаміку обсягів виробництва харчових продуктів, структуру експорту-імпорту агропродовольчої продукції, використання матеріально-технічних ресурсів для аграрного сектору. Розглянуто перспективи розвитку сільськогосподарського виробництва в умовах трансформаційних процесів.

Ключові слова: аграрний сектор економіки; сільське господарство; валовий внутрішній продукт; валова додана вартість; експорт; імпорт; матеріально-технічні ресурси.

Н. М. Вдовенко, д. э. н., профессор,
Л. М. Сокол, к. э. н.**МАКРОЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА АГРАРНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ
В УСЛОВИЯХ ИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ**

Аннотация. В статье рассмотрены основные макроэкономические показатели развития аграрного сектора экономики. Приведены результаты государственного прогноза экономического и социального развития Украины. Проанализированы динамика объемов производства валовой продукции и валовой добавленной стоимости в сельском хозяйстве, состояние и тенденции развития отраслей растениеводства и животноводства, динамика объемов производства пищевых продуктов, структура экспорта-импорта агропродовольственной продукции, использование материально-технических ресурсов для сельскохозяйственного производства. Рассмотрены перспективы развития агропромышленного производства.

Ключевые слова: аграрный сектор экономики; сельское хозяйство; валовой внутренний продукт; валовая добавленная стоимость; экспорт; импорт; материально-технические ресурсы.

N. M. Vdovenko, Doctor of Economics Sciences, Professor,
L. M. Sokol, Candidate of Economic Sciences**MACROECONOMIC ASSESSMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE IN THE
CONTEXT OF INTEGRATION PROCESSES**

Abstract. The article describes the main macroeconomic indicators of development of agricultural sector of the economy. The results of the state prediction of economic and social development of Ukraine are considered. The dynamics of GDP, GVA in agriculture, current state of crop and livestock production, dynamics of food production, and the structure of export-import of agricultural products, the using of material and technical resources for agricultural production are analyzed. The perspectives of agricultural production development are considered.

Keywords: agricultural sector; agriculture; gross domestic product; gross value added; export; import; material and technical resources.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Актуальність теми дослідження. У розвинутих країнах світу, де спостерігається інформаційне та інноваційне забезпечення, аграрний сектор економіки займає близько 2-5 %. Для оцінки аграрної політики країни використовують макроекономічні індикатори (показники). Основними макроекономічними показниками аграрного сектору економіки є: обсяги виробництва валової сільськогосподарської продукції (рослинництва, тваринництва), обсяги валової доданої вартості у сільському господарстві, обсяги експорту вітчизняної сільськогосподарської продукції, обсяги імпорту сільськогосподарської продукції, індекс споживчих цін; зростання розміру середньомісячної заробітної плати працівників сільського господарства.

Постановка проблеми. Стаття спрямована на вивчення показників розвитку сільського господарства, проведення макроекономічного аналізу саме аграрного сектору економіки за основними показниками в умовах інтеграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням економічної оцінки аграрного сектору економіки значну увагу приділяли у своїх роботах вчені-економісти Кваша С. [1], Діброва А. [3; 4], Стельмашук А. [5], Прокопенко К. [6]. Інформаційну базу досліджень становили законодавча і нормативно-правова база України [2], матеріали статистичної звітності Державної служби статистики України [7], інтернет-ресурси.

Виклад основного матеріалу Важливою державною функцією є прогнозування макроекономічних індикаторів розвитку галузей економіки. Постановою Кабінету Міністрів України № 558 від 05.08.2015 схвалено Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2016 рік (табл. 1).

Таблиця 1

Прогноз макроекономічних показників економічного і соціального розвитку України

Показник	Сценарій 1	Сценарій 2
	Прогноз	
Валовий внутрішній продукт:		
- номінальний, млрд гривень	2262	2245,7
- відсотків до попереднього року	102	99,7
Індекс споживчих цін:		
- у середньому до попереднього року, відсотків	114,2	116,6
Експорт товарів і послуг:		
- млн доларів США	53877	52205
- відсотків до попереднього року	107,1	103,8
Імпорт товарів і послуг:		
- млн доларів США	55454	53274
- відсотків до попереднього року	107,3	103,1
Середньомісячна заробітна плата працівників, брутто:		
- номінальна, гривень	4857	4821
- номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, відсотків до попереднього року	102,3	99,5
Сільське господарство		
- відсотків до номінального ВВП	-5,0	4,2

Джерело: Складено на основі опрацювання даних Державної служби статистики України та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Відповідно до цільових орієнтирів реалізації Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 № 806-р) планується збільшення макроекономічних показників розвитку галузі, а саме: збільшення до 2020 року порівняно з 2012 роком обсягу валової сільськогосподарської продукції у 1,3 рази; збільшення щороку обсягів експорту вітчизняної сільськогосподарської продукції на 3-4 відсотки; зростання розміру середньомісячної заробітної плати працівників сільського господарства до середнього за галузями економіки; продовольчу безпеку планується забезпечити через пропозицію основних видів вітчизняної сільськогосподарської продукції (зерна, молока, м'яса, цукру, яєць, олії соняшникової, овочів) на рівні не менш як 80 відсотків попиту внутрішнього ринку; конкурентоспроможність вітчизняної продукції передбачається забезпечити через

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

зменшення щороку витрат енергетичних ресурсів на 1 тону виробленої продукції в середньому на 1-2%, створення та функціонування саморегульованих організацій в усіх галузях сільського господарства та збільшення щороку на 1 відсоток питомої ваги сільськогосподарської продукції, що реалізується за довгостроковими контрактами, у загальному обсязі її реалізації.

Аналіз Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року дає можливість виокремити напрями та способи розв'язання проблем розвитку аграрного сектору національної економіки та очікувані результати виконання Програми, зокрема: збільшення обсягу споживання основних продуктів харчування на 3-7%; забезпечення ефективного використання рибогосподарських водних об'єктів для вирощування риби в умовах аквакультури та доведення загального обсягу добування риби та інших водних біоресурсів до 130 тис. тонн на рік; збільшення обсягів виробництва харчових продуктів на 6-8%, зокрема дитячого харчування на 9%; зменшення споживання традиційних енергоресурсів галуззю на 8-10%; розширення бази формування власних фінансових ресурсів та покращення умов доступу до зовнішніх джерел, а доступні обсяги фінансових ресурсів зростуть на 5-7%, їх вартість знизиться на 2,5-3 відсоткових пункти; збільшення експортних можливостей харчової та переробної промисловості за рахунок продукції глибокої переробки, виробленої із застосуванням новітніх інноваційних параметрів, зокрема, на ринку ЄС на 5-7 відсотків.

Проведені дослідження дали змогу зробити узагальнення, що вітчизняний аграрний сектор в умовах інтеграційних процесів, не зважаючи на значні труднощі, досить успішно продовжує забезпечувати потреби як внутрішнього, так і зовнішнього ринків (табл. 2).

Таблиця 2

Валова продукція сільського господарства України (млн грн)

Рік	Валова продукція	У тому числі		У тому числі		Індекси виробництва валової продукції, відсотків (1990 рік = 100)
		рослинництво	тваринництво	сільськогосподарські підприємства	господарства населення	
1990	282774,2	145502,0	137272,2	199161,3	83612,9	100
1995	183890,3	106329,6	77560,7	99448,6	84441,7	65,0
2000	151022,2	92838,9	58183,3	57997,7	12206,7	53,4
2005	179605,8	114479,9	65125,9	72764,7	106841,1	63,5
2007	172129,7	105979,5	66150,2	74432,9	97696,8	60,9
2010	194886,5	124554,1	70332,4	94089,0	100797,5	68,9
2011	233696,3	162436,4	71259,9	121053,7	112642,6	82,6
2012	223254,8	149233,4	74021,4	113082,3	110172,5	79,0
2013	252859,0	175895,2	76963,8	136590,9	116268,1	89,4
2014	251438,6	177707,9	73730,7	139058,4	112380,2	92,6

Джерело: Складено за даними Державної служби статистики України.

Порівняно з іншими секторами економіки, аграрний сектор виявився більш стійким до впливу довготривалих економічних ускладнень. За даними Інституту економіки та прогнозування НАН України, у 2015 році добувна промисловість скоротила обсяги виробництва на 14,5%, переробна – на 13,1%, знизили обсяги торгівля та будівництво – на 21% та 14,9%, відповідно [1; 3; 5; 6]. Обсяги сільськогосподарського виробництва зменшилися, однак в значно менших масштабах. Якщо проаналізувати стан перед світовою економічною кризою у 2007 році частка сільського господарства у ВВП України становила лише 6,6 %, у 2014 році – 10,0%, у 2015 році – 14% (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції). Динаміка валової доданої вартості у сільському, лісовому та рибному господарстві за останні 5 років зросла на 3,4 відсоткових пункти: у 2010 році валова додана вартість становила 82,9 млрд гривень (8,4%), а у 2014 році – 160,5 млрд гривень (11,8%) (табл. 3).

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Таблиця 3

**Динаміка валової доданої вартості за видами економічної діяльності України
(у фактичних цінах; мільйонів гривень)**

Показник	2010	2011	2012	2013	2014*
Валова додана вартість (основні ціни)	992175	1166900	1262157	1336364	1361696
Сільське, лісове та рибне господарство у відсотках до загального підсумку	82948 8,4	109961 9,4	113245 9,0	132354 9,9	160516 11,8
Промисловість із неї виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	250774 42295	294067 42952	313565 46904	303086 46070	310874 ...
Будівництво	36648	41057	40500	38450	34979
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	162171	201746	210232	222789	222675
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	87269	108123	103869	110085	109136
Тимчасове розмішування й організація харчування	10105	11639	11459	11540	9789
Інші види економічної діяльності	362260	400307	469287	518060	513727

Джерело: Складено за даними Державної служби статистики України.

Як показують дослідження, виробництво сільськогосподарської продукції в Україні впродовж 1990-2014 рр. коливалося. Індекси виробництва валової продукції відповідно становили: 1990 р. – 100%, 2010 р. – 68,9%, 2014 р. – 92,6%. Аналіз даних висвітлює, що виробництво сільськогосподарської продукції за усіма категоріями господарств у 1990 р. складало: рослинництво – 51,5% (з них 59,2 % – сільськогосподарські підприємства та 33,0% – господарства населення), тваринництво – 48,5% (з них 40,8 % – сільськогосподарські підприємства та 67% – господарства населення). Відповідно, у 2010 році: рослинництво – 63,9% (з них 71,0% – сільськогосподарські підприємства та 57,3 % – господарства населення), тваринництво – 36,1% (з них 29,0% – сільськогосподарські підприємства та 4,7% – господарства населення). Обсяги виробництва у 2014 році скоротилися порівняно з 2013 роком на 0,6%, але продукція рослинництва збільшилася на 1,03 %, а тваринництва – зменшилася на 4,2%. Розподіл за категоріями господарств для рослинництва 75,9% – сільськогосподарські підприємства та 64,2 % – господарства населення; для тваринництва – 24,1% та 35,8% відповідно. Обсяги сільськогосподарського виробництва у 2015 році скоротилося порівняно з попереднім роком на 4,8%, у т.ч. рослинництво – на 5,3%, тваринництво – на 3,7 % [3; 6]. Така тенденція пов'язана, в першу чергу, з не урахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції в Україні. Також зменшення обсягів виробництва у рослинництві пояснюється досить високою базою попередніх років, а скорочення виробництва тваринницької продукції вже стало системною проблемою. За останні роки галузь показує зменшення поголів'я та обсягів виробництва. У 2014 році у тваринництві спостерігалися певні втрати. Зокрема 257,7 тис. голів свиней, 107,5 тис. голів великої рогатої худоби, з яких 90,4 тис. голів – корів. Відповідно це негативно відобразилося на виробництві тваринницької продукції. Зменшилося виробництво молока на 4%, м'яса – на 1,4%, яєць – на 14,3%. Серед основних причин такої ситуації слід відзначити зниження купівельної спроможності населення, що вимагає від виробників пошуку компромісного балансу між ціною, яку в змозі заплатити споживач, і необхідністю покриття власних витрат на виробництво. Крім того, на зменшення виробництва вплинуло закриття вже звичних зовнішніх ринків тваринницької продукції та необхідність освоєння нових, що потребує певного часу та зусиль для сертифікації продукції, змін у технологічних процесах, пошуку нових партнерів тощо [6]. Як приклад, виробництво основних видів продукції тваринництва у 2015 р. до 1990 р.: м'ясо (у забійній вазі) – 53,3%; молоко - 43,3; яйця від

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

птиці – 103,0; вовна – 7,6 відсотків. Диференціація реалізації сільськогосподарської продукції сільськогосподарськими підприємствами у 2000-2014 рр. демонструють скорочення частки реалізації продукції переробним підприємствам (на 7 відсоткових пунктів), населенню в рахунок оплати праці (16,9 відсоткові пункти), на ринку (на 33 відсоткові пункти). За період 1995-2014 рр. виробництво основних продуктів харчування у сільському господарстві країни збільшувалося по всіх видах, окрім молока та молочних продуктів, що пов'язано зі скороченням тваринницької галузі (табл. 4). У 2014 році була нестача у самозабезпеченості плодами, ягодами та виноградом (18%).

Таблиця 4

Виробництво основних продуктів харчування по роках (тис. т)

Продукти харчування	1995	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2014 до 1995, %
М'ясо та м'ясні продукти	2294	1663	1597	2059	2210	2389	2360	102,9
Молоко та молочні продукти	17274	12658	13714	11249	11378	11488	11133	64,5
Яйця та яйцепродукти	544	508	753	985	1104	1133	1131	207,9
Зерно (продукти переробки зерна в перерахунку на зерно)	33930	24459	38016	39271	46216	63051	63859	188,2
Картопля	14729	19838	19462	18705	23250	22259	23693	160,9
Овочі і баштанні продовольчі культури	6377	6195	7606	8873	10815	10668	10323	161,9
Плоди, ягоди і виноград	2355	1966	2133	2154	2465	2871	2435	103,4
Цукор	2139	1805	2143	1263	2053	...
Олія	1437	3101	4067	3712	4926	...

Джерело: Складено за даними Державної служби статистики України.

Україна входить до трійки найбільших експортерів зерна та соняшникової олії. Крім того, в значній мірі експортує технічні культури. Продукція агропродовольчого сектору наразі складає основу товарної структури українського експорту. Експорт продукції у 2015 році становив 37 % валютних надходжень до бюджету або 10,4 млрд дол. США. У структурі загального експорту зернові культури становили 15,7%, готові харчові продукти – 6,4%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 8,4%, насіння і плоди олійних рослин – 4%. Саме експортоорієнтовані культури – зерно та олійні, є найбільш привабливими для виробників та забезпечують ефективність галузі рослинництва [1; 6].

Споживання основних продуктів харчування у кілограмах за рік подається як фонд споживання відповідних видів продуктів із розрахунку на одну особу наявного середньорічного населення України [1-3]. Фонд споживання включає кількість продуктів виробництва звітного року, імпортованих, а також виробництва попередніх років у вигляді спожитих запасів, використаних на особисте споживання у будь-якому вигляді.

Збільшення споживання основних продуктів харчування населенням протягом 1990-2014 рр. спостерігалось за такими видами: олія (12,9%); плоди, ягоди та виноград (10,3%); овочі (59,2 %); картопля (7,6%); яйця (14,0%). В той же час скорочення споживання продуктів харчування спостерігалось щодо цукру (27,4%); м'яса та м'ясопродуктів (20,7%); молока та молокопродуктів (40,3%) згідно з Державною службою статистики України. Споживання харчових продуктів залежить від демографічної ситуації в країні, доходів населення та від показника індексу споживчих цін. Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні 2016 року порівняно з груднем 2015 року становив 100,9%, за період січень 1998 року – січень 2016 року – 939,6%. Індеси споживчих цін на основні продукти харчування в Україні протягом січня 2015 року – січня 2016 року змінився з 104,7% до 102,3% (табл. 5).

У найближчому майбутньому навряд чи можна очікувати відчутного поштовху на споживчому ринку та зростання споживання тваринницької продукції. Вітчизняні виробники поступово

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Таблиця 5

**Індекси споживчих цін на основні продукти харчування в Україні
(до попереднього місяця; відсотків)**

Товари	Січень 2015	Січень 2016
Індекс споживчих цін	103,1	100,9
Продукти харчування	104,7	102,3
хліб	102,9	100,9
м'ясо та м'ясопродукти	101,4	100,4
риба та продукти з риби	107,1	101,1
молоко, сир та яйця	101,5	102,1
олія соняшникова	105,3	101,4
фрукти	113,5	109,6
овочі	117,8	109,1
цукор	101,9	100,4

Джерело: Складено за даними Державної служби статистики України.

будуть освоювати нові зовнішні ринки. Однак слід відзначити, що вже два роки поспіль відбувається падіння світових цін на продовольство, про що свідчить індекс цін на продовольство, регулярно оприлюднює ФАО (за останні два роки він зменшився на 51,4 відсоткових пункти). Така тенденція не стимулюватиме виробників до значного розширення експорту, хоча девальвація гривні дозволить отримувати прибутки від експорту [6]. За даними Державної служби статистики України за 2014 рік сільськогосподарськими підприємствами було придбано: насіння овочів та квітів, саджанці, розсаду; комбікорми, силос, сінаж; нафтопродукти; вугілля; природний газ; мінеральні добрива; засоби захисту рослин; сільськогосподарську техніку та обладнання, роботи і послуги.

Таким чином, сільськогосподарськими підприємствами у 2014 році було придбано нову сільськогосподарську техніку: зокрема, комбайни зернозбиральні – 336 шт. (середня ціна яких порівняно з 2013 роком зросла на 30,4%); трактори всіх видів – 1822 шт. (32,0%); плуги – 804 шт. (17,9%); борони – 1366 шт. (12,4%). Також у 2014 році було придбано мінеральні добрива, серед них: азотних – 26408,7 тис. ц, фосфатних – 277,6 тис. ц, калійних – 850, 3 тис. ц, а ціна з 2013 року зросла на 16,4, 34,3% та 23,1% відповідно [6-8]. Із засобів захисту рослин сільськогосподарськими підприємствами у 2014 році придбано 2913,4 т гербіцидів, ціна за які до попереднього року перевищила 49,2%. Ринок матеріально-технічної бази для сільськогосподарського виробництва потребує удосконалення за напрямками: залучення вітчизняних та іноземних інвестицій; проведення суцільної інвентаризації; реформування амортизаційної системи (розмежування економічної та фіскальної функцій амортизації); розвиток відновлюваних джерел енергії і альтернативних видів палива; удосконалення систему лізингу сільськогосподарської техніки та обладнання, забезпечення державної підтримки; розвиток ринкової інфраструктури аграрного сервісу; сприяння розвитку кооперації товаровиробників; посилення науково-інформаційного забезпечення.

Висновки. Таким чином, проведені дослідження дають всі підстави для того, щоб зробити висновок, що до перспектив розвитку сільського господарства в Україні передусім необхідно віднести підвищення попиту на агропродовольчу продукцію у світі, розширення міжнародних торгових зв'язків з країнами Азії, де стрімко збільшується кількість населення та розвивається логістична інфраструктура. Крім того, важливим напрямом розширення залишається виробництво органічної сільськогосподарської продукції. Особливу увагу заслуговує наявність безмитних квот на органічну продукцію з боку Європейського Союзу. Отже, світові інтеграційні процеси, міжнародна співпраця, вимоги до якості продукції, сприятиме забезпеченню продовольчої безпеки країни, інвестиційній привабливості та розвитку переробної сфери аграрного сектору економіки України.

Література

1. Кваша, С. М. Методологічний базис прийняття суспільних рішень в аграрній політиці / С. М. Кваша // Економіка АПК. – 2013. – № 8. – С. 12–21. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2013_8_4.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

2. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/>.
3. Регулювання аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції: монографія / А. Д. Діброва [та ін.]; за ред. А. Д. Діброви, В. Є. Андрієвського ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Ін-т розвитку аграр. ринків. – Київ : Інтердрук, 2014. – 572 с.
4. Розвиток аграрної політики України в умовах євроінтеграції: монографія / А. Д. Діброва [та ін.]; за ред. А. Д. Діброви, В. Є. Андрієвського ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Ін-т розвитку аграр. ринків. - Київ : Інтердрук, 2014. – 568 с.
5. Стельмащук, А. М. Державне регулювання економіки / А. М. Стельмащук. – Тернопіль : Економічна думка, 2000. – 315 с.
6. Прокопенко, К. Аграрний сектор: результати та перспективи / К. Прокопенко / К. : Інститут економіки та прогнозування НАНУ, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://edclub.com.ua/analitika/agrarnyy-sektor-rezultaty-ta-perspektyvu>.
7. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>.
8. Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [file:///C:/Users/User/Desktop/Concensus_2015_December_Ukr%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/Concensus_2015_December_Ukr%20(1).pdf).

References

1. Kvasha, S. M. (2013): Metodolohichni bazys pryiniattia suspilnykh rishen v aharnii politytsi [Methodological basis of social design-making process in Ukraine]. Ekonomika APK, № 8, PP. 12–21, Retrieved from : http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2013_8_4 [in Ukrainian].
2. Ministerstvo aharnoi polityky ta prodovolstva Ukrainy [Ministry Agrarian Policy and Food of Ukraine] Retrieved from : <http://minagro.gov.ua/en>.
3. Dibrova, A. D., Andrievskiy, V. E. (2014): Rehuliuвання aharnoho sektoru ekonomiky Ukrainy v umovakh yevrointehratsii : monohrafiia [The regulation of the agricultural sector of economy of Ukraine in terms of European integration : monograph], NULES, Institute of Agrarian Markets Development, Kyiv, Interdryk, 572 [in Ukrainian].
4. Dibrova, A. D., Andrievskiy, V. E. (2014): Rozvytok aharnoi polityky Ukrainy v umovakh yevrointehratsii: monohrafiia [Development of Agrarian Policy of Ukraine in terms of European integration: monograph], NULES, Institute of agrarian markets development, Kyiv, Interdryk, 568 [in Ukrainian].
5. Stelmashchuk, A. M. (2000): Derzhavne rehuliuвання ekonomiky [State regulation of the economy]. Ternopil [in Ukrainian].
6. Prokopenko, K. (2016): Aharnyi sektor: rezultaty ta perspektyvy [The agricultural sector: results and prospects]. Retrieved from : <http://edclub.com.ua/analitika/agrarnyy-sektor-rezultaty-ta-perspektyvy> [in Ukrainian].
7. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from : <http://ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
8. Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy [Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine]. Retrieved from : [file:///C:/Users/User/Desktop/Concensus_2015_December_Ukr%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/Concensus_2015_December_Ukr%20(1).pdf) [in Ukrainian].

Надійшла 22.09.2016 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Вдовенко, Н. М. Макроекономічна оцінка аграрного сектору економіки України за умов інтеграційних процесів / Н. М. Вдовенко, Л. М. Сокол // Науковий вісник Полісся. – 2016. – № 3 (7). – С. 22-28.